

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) sprendimas

2016 m. birželio 21 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Laisvas prekių judėjimas — Kiekybiniam eksporto apribojimams lygiavėrio poveikio priemonių uždraudimas — SESV 35 straipsnis — Belgijos Karalystės nyderlandiškai kalbančiame regione įsteigta bendrovė — Teisės aktai, kuriais įpareigojama išrašyti sąskaitas faktūras nyderlandų kalba, antraip jos būtų visiškai niekinės — Tarptautinio pobūdžio koncesijos sutartis — Apribojimas — Pateisinimas — Proporcingumo nebuvimas“

Byloje C-15/15

dėl *rechtbank van koophandel te Gent* (Gento komercinių bylų teismas, Belgija) 2014 m. gruodžio 18 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2015 m. sausio 16 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

New Valmar BVBA

prieš

Global Pharmacies Partner Health Srl

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas K. Lenaerts, pirmininko pavaduotojas A. Tizzano, kolegijų pirmininkai R. Silva de Lapuerta, L. Bay Larsen, A. Arabadjiev ir F. Biltgen, teisėjai J. Malenovský, J.-C. Bonichot, C. Vajda, S. Rodin ir E. Regan (pranešėjas),

generalinis advokatas H. Saugmandsgaard Øe,

posėdžio sekretorė M. Ferreira, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2016 m. sausio 26 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *New Valmar BVBA*, atstovaujamos advokato P. Devos,
- Belgijos vyriausybės, atstovaujamos J. Van Holm ir L. Van den Broeck, padedamų advokatų H. De Bauw ir B. Martel,
- Lietuvos vyriausybės, atstovaujamos D. Kriaučiūno ir R. Dzikovič,
- Europos Komisijos, atstovaujamos E. Manhaeve, M. van Beek ir G. Wilms,

* Proceso kalba: nyderlandų.

susipažinęs su 2016 m. balandžio 21 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,
priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl SESV 45 straipsnio išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *New Valmar BVBA* ir *Global Pharmacies Partner Health Srl* (toliau – GPPH) ginčą dėl kelių neapmokėtų sąskaitų faktūrų.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

- 3 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos (OL L 347, 2006, p. 1), iš dalies pakeistos 2010 m. liepos 13 d. Tarybos direktyva 2010/45/ES (OL L 189, 2010, p. 1) (toliau – Direktyva 2006/112), 226 straipsnyje išvardyti privalomi rekvizitai, kurie turi būti nurodyti sąskaitose faktūrose.

- 4 Šios direktyvos 248a straipsnyje nustatyta:

„Kontrolės tikslais ir sąskaitų faktūrų, susijusių su prekių tiekimu ar paslaugų teikimu jų teritorijoje, ir apmokestinamųjų asmenų, įsisteigusių jų teritorijoje, gaunamų sąskaitų faktūrų atveju valstybės narės tam tikrų apmokestinamųjų asmenų arba tam tikrais atvejais gali reikalauti vertimo į jų valstybines kalbas. Tačiau valstybės narės negali nustatyti bendro reikalavimo išversti sąskaitas faktūras.“

Belgijos teisė

- 5 1994 m. vasario 17 d. redakcijos *Grondwet* (Konstitucija) (*Belgisch Staatsblad*, 1994 m. vasario 17 d., p. 4054) 4 straipsnyje nustatyta:

„Belgiją sudaro keturi kalbiniai regionai: prancūziškai kalbantis regionas, nyderlandiškai kalbantis regionas, dvikalbis Briuselio-sostinės regionas ir vokiškai kalbantis regionas.

Kiekviena Karalystės bendruomenė yra vieno iš šių kalbinių regionų dalis.

<...> “

- 6 Konstitucijos 129 straipsnio 1 dalies 3 punkte nustatyta:

„Prancūzų bendruomenės parlamentas ir Flamandų bendruomenės parlamentas, kiekvienas savo kompetencijos srityje, nedalyvaujant federaliniam teisės aktų leidėjui, priima dekretą dėl kalbų vartojimo:

<...>

3. Esant socialiniams santykiams tarp darbdavių ir jų darbuotojų, taip pat pagal įstatymus ir kitus teisės aktus reikalaujamuose raštuose ir dokumentuose.“

- 7 Pagal *Wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken* (Įstatymai dėl kalbų vartojimo administracinėje srityje), suderintų 1966 m. liepos 18 d. karaliaus nutarimu (*Belgisch Staatsblad*, 1966 m. rugpjūčio 2 d., p. 7798) (toliau – Įstatymas dėl kalbų vartojimo), 52 straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą:

„Įstatymuose ir kituose teisės aktuose <...> nurodytuose raštuose ir dokumentuose pramonės, prekybos arba finansų įmonės vartoja regiono, kurioje yra arba įsteigta jų buveinė arba įvairios verslo vietos, kalbą.“

- 8 1973 m. liepos 19 d. *Vlaamse Gemeenschap* (Flandrijos bendruomenė) *Decreet tot regeling van het gebruik van de talen voor de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en de werknemers, alsmede van de voor de wet en de verordeningen voorgeschreven akten en bescheiden van de ondernemingen* (Dekretas, kuriuo reglamentuojamos esant darbdavių ir darbuotojų santykiams, taip pat įstatymuose ir kituose teisės aktuose nurodytuose raštuose ir dokumentuose vartojamos kalbos (*Belgisch Staatsblad*, 1973 m. rugsėjo 6 d., p. 10089) (toliau – Dekretas dėl kalbų vartojimo) priimtas remiantis Konstitucijos 129 straipsnio 1 dalies 3 punktu.

- 9 Šio dekreto 1 straipsnyje nustatyta:

„Šis dekretas taikomas fiziniams ir juridiniams asmenims, kurių pagrindinė verslo vieta yra nyderlandiškai kalbančiame regione. Dekretas reglamentuoja kalbos vartojimą esant darbdavių ir darbuotojų socialiniams santykiams, taip pat įstatymais nustatytuose įmonių raštuose ir dokumentuose

<...>“

- 10 Šio dekreto 2 straipsnyje nustatyta, kad „esant darbdavių ir darbuotojų socialiniams santykiams, taip pat įstatymais nustatytuose įmonių raštuose ir dokumentuose vartojama nyderlandų kalba“.

- 11 Pagal šio dekreto 10 straipsnį:

„Raštai ar dokumentai, prieštaraujantys šio dekreto nuostatoms, yra niekiniai. Tai, kad jie yra niekiniai, pripažįsta teismas *ex officio*.

<...>

Sprendimu įpareigojama pakeisti nagrinėjamus dokumentus.

Dokumento pripažinimo niekiniu atšaukimas įsigalioja tik nuo pakeitimo dienos: rašytiniams dokumentams – nuo juos pakeičiančių dokumentų pateikimo darbo teismo kanceliarijai.

<...>“

Pagrindinės bylos faktinės aplinkybės ir prejudicinis klausimas

- 12 2010 m. lapkričio 12 d. *New Valmar*, pagal Belgijos teisę Evergeme (Belgija) įsteigta bendrovė, ir GPPH, pagal Italijos teisę Milane (Italija) įsteigta bendrovė, sudarė sutartį, kurioje GPPH buvo nurodyta kaip išimtinė *New Valmar* koncesininkė Italijoje platinti prekes vaikams. Ši sutartis turėjo baigti galioti 2014 m. gruodžio 31 d.
- 13 Pagal šios koncesijos sutarties 18 straipsnį ji buvo reglamentuojama pagal Italijos teisę, o galimus šalių ginčus buvo kompetentingi spręsti Gento (Belgija) teismai.

- 14 2011 m. gruodžio 29 d. registruotu laišku *New Valmar* nutraukė šią sutartį prieš terminą nuo 2012 m. birželio 1 d.
- 15 2012 m. kovo 30 d. *New Valmar* kreipėsi į *rechtbank van koopandel te Gent* (Gento komercinių bylų teismas, Belgija) su prašymu įpareigoti GPPH sumokėti jai apie 234 192 eurus, kad būtų apmokėtos kelios iki tol neapmokėtos sąskaitos faktūros.
- 16 GPPH pareiškė priešieškinį su prašymu įpareigoti *New Valmar* sumokėti 1 467 448 eurų kompensaciją už neteisėtą jų koncesijos sutarties nutraukimą.
- 17 Prieštaraudama *New Valmar* reikalavimui GPPH rėmėsi pagrindinėje byloje nagrinėjamų sąskaitų faktūrų niekiniu pobūdžiu, nes, nors tai ir yra „įstatymuose ir teisės aktuose numatyti raštai ir dokumentai“, kaip tai suprantama pagal Įstatymą dėl kalbų vartojimo ir Dekretą dėl kalbų vartojimo (toliau kartu – pagrindinėje byloje nagrinėjami teisės aktai), šiose sąskaitose faktūrose nesilaikoma tuose teisės aktuose išdėstytų viešosios tvarkos taisyklių, nes, be duomenų, susijusių su *New Valmar*, PVM ir banku, visi šiose sąskaitose faktūrose esantys rekvizitai, įskaitant bendrąsias sąlygas, buvo surašyti kita nei nyderlandų kalba, t. y. italų kalba, nors *New Valmar* buvo įsteigta nyderlandiškai kalbančiame Belgijos Karalystės regione.
- 18 2014 m. sausio 14 d., vykstant procesui, *New Valmar* pateikė GPPH tų pačių sąskaitų faktūrų vertimą į nyderlandų kalbą. Vis dėlto iš Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos matyti, kad jos yra ir toliau lieka visiškai niekinės pagal pagrindinėje byloje nagrinėjamus teisės aktus.
- 19 *New Valmar* neginčija, kad nagrinėjamos sąskaitos faktūros neatitinka pagrindinėje byloje nagrinėjamų teisės aktų. Tačiau ji tvirtina, kad šie teisės aktai visų pirma prieštarauja Sąjungos teisei dėl laisvų prekių judėjimo, ypač SESV 26 straipsnio 2 daliai, 34 ir 35 straipsniams.
- 20 Prašymą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas, ar atsižvelgiant į 2013 m. balandžio 16 d. Sprendimą *Las* (C-202/11, EU:C:2013:239) pareiga, taikoma įmonėms, kurių buveinė yra nyderlandiškai kalbančiame Belgijos Karalystės regione, rengti savo sąskaitas faktūras nyderlandų kalba, antraip jos būtų niekinės, gali būti tarptautinės prekybos kliūtis, ar šią galimą kliūtį galima pateisinti vienu arba keliais bendrojo intereso tikslais, kaip antai skatinti vienos iš oficialiųjų kalbų vartojimą arba užtikrinti administracinės kontrolės veiksmingumą, ir ar tokia galima kliūtis yra proporcinga siekiamiems tikslams.
- 21 Tokiomis aplinkybėmis *rechtbank van koopandel te Gent* (Gento komercinių bylų teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar SESV 45 straipsnį reikia aiškinti kaip draudžiantį valstybės narės federalinio vieneto, kaip antai šioje byloje – Belgijos federacinės valstybės Flamandų bendruomenės, teisės aktus, kuriais kiekvienai įmonei, kurios verslo vieta yra šio vieneto teritorijoje, pagal [Įstatymo dėl kalbų vartojimo] 52 straipsnio ir [Dekreto dėl kalbų vartojimo] 10 straipsnio nuostatas nustatyta pareiga tarptautinio pobūdžio sąskaitas faktūras rengti tik oficialiąja šio federalinio vieneto kalba, kurios nesilaikant teismas turi jas *ex officio* pripažinti niekinėmis?“

Dėl prejudicinio klausimo

Dėl klausimo priimtinumą ir apimtį

- 22 Pirmiausia iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamoje sutartyje aiškiai numatyta, jog šiai sutarčiai taikoma Italijos teisė. Taigi klausimas grindžiamas prielaida, kad, nepaisant šios teisės, kaip sutartinės teisės, taikymo, pagrindinėje byloje taikomi nagrinėjami teisės aktai.
- 23 Šiuo klausimu reikia priminti, kad dėl to, jog tik bylą nagrinėjantis nacionalinis teismas, atsakingas už sprendimo priėmimą, atsižvelgęs į konkrečios bylos aplinkybes turi įvertinti Teisingumo Teismui pateikiamų klausimų reikalingumą ir svarbą (2016 m. vasario 18 d. Sprendimo *Finanmadrid EFC*, C-49/14, EU:C:2016:98, 27 punktą), į pateiktą klausimą atsakyti reikia atsakyti remiantis šia prielaida, kurios pagrįstumą vis dėlto turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikiantis teismas, atsižvelgdamas, kaip tai savo išvados 25–28 punktuose nurodė generalinis advokatas, visų pirma, į 2008 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 593/2008 dėl sutartinės prievolės taikytinos teisės („Roma I“) (OL L 177, 2008, p. 6) nuostatas.
- 24 Antra, ir savo rašytinėse pastabose, ir per posėdį Belgijos vyriausybė tvirtino, kad, priešingai tam, ką prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodė savo sprendime, pagrindinėje byloje nagrinėjamuose teisės aktuose nustatyta pareiga vartoti nyderlandų kalbą pateikiant ne visus sąskaitos faktūros rekvizitus, o tik pagal PVM srityje taikomus teisės aktus teisiškai privalomus rekvizitus. Kadangi pastarieji rekvizitai išvardyti Direktyvos 2006/112 226 straipsnyje, nesunku rasti jų vertimą į visas Europos Sąjungos kalbas.
- 25 Šiuo klausimu reikia priminti, kad Teisingumo Teismas, laikydamasis Sąjungos ir nacionalinių teismų kompetencijos paskirstymo, turi atsižvelgti į faktinį ir teisinį prašyme priimti prejudicinį sprendimą suformuluotų prejudicinių klausimų kontekstą. Todėl, nepaisant Belgijos vyriausybės išsakytos kritikos dėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo pateikto nacionalinės teisės aiškinimo, ši prašymą priimti prejudicinį sprendimą reikia nagrinėti atsižvelgiant į šio teismo pateiktą šios teisės aiškinimą (šiuo klausimu visų pirma žr. 2009 m. spalio 29 d. Sprendimo *Pontin*, C-63/08, EU:C:2009:666, 38 punktą).
- 26 Taigi šioje byloje į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo klausimą, reikia pateikti atsakymą remiantis prielaida, kad pagal pagrindinėje byloje nagrinėjamus teisės aktus visi sąskaitos faktūros rekvizitai turi būti nurodomi nyderlandų kalba.
- 27 Trečia, Belgijos vyriausybė rašytinėse pastabose teigia, kad, nesant jokio ryšio tarp pagrindinėje byloje nagrinėjamos situacijos ir laisvo darbuotojų judėjimo, šis prejudicinis prašymas yra nepriimtinas arba bent nereikia į jį atsakyti, nes jis pateiktas dėl SESV 45 straipsnio išaiškinimo.
- 28 Šiuo klausimu pakanka nurodyti, kad pagal SESV 267 straipsnyje įtvirtintą nacionalinių teismų ir Teisingumo Teismo bendradarbiavimo procedūrą pastarasis turi pateikti nacionaliniam teismui naudingą atsakymą, kuris leistų šiam išspręsti nagrinėjamą bylą. Atsižvelgiant į tai, prireikus Teisingumo Teismui gali tekti performuluoti jam pateiktus klausimus. Teisingumo Teismas turi aiškinti visas Sąjungos teisės nuostatas, kurių reikia nacionaliniams teismams, kad jie išspręstų nagrinėjamas bylas, net jei šios nuostatos nėra aiškiai nurodytos šių teismų Teisingumo Teismui pateiktuose klausimuose (2015 m. gruodžio 17 d. Sprendimo *Szemerey*, C-330/14, EU:C:2015:826, 30 punktą).
- 29 Vadinas, net jei, formaliai vertinant, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas apribojo savo klausimą SESV 45 straipsnio išaiškinimu, ši aplinkybė netrukdo Teisingumo Teismui pateikti jam visapusišką Sąjungos teisės išaiškinimą, kuris gali būti naudingas sprendimui jo nagrinėjamoje byloje

priimti, neatsižvelgiant į tai, ar šis teismas apie tai užsiminė savo pateiktame klausime. Šiuo atžvilgiu Teisingumo Teismas turi iš visos nacionalinio teismo pateiktos informacijos, ypač iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą motyvuojamosios dalies, atrinkti aiškintinus šios teisės klausimus, atsižvelgdamas į pagrindinės bylos dalyką (pagal analogiją pirmiausia žr. 2015 m. gruodžio 17 d. Sprendimo *Szemerey*, C-330/14, EU:C:2015:826, 31 punktą).

- 30 Šioje byloje, nepaisant prejudiciniame klausime minėto SESV 45 straipsnio, iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą motyvų aiškiai matyti, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia nustatyti, ar pagrindinėje byloje nagrinėjami teisės aktai suderinami su ESV sutartyje įtvirtinta taisykle laisvo prekių judėjimo srityje, nes šis teismas šiuo klausimu aiškiai nurodo, kad *New Valmar* pagrindinėje byloje rėmėsi SESV 26 straipsnio 2 dalimi ir 34 bei 35 straipsniais.
- 31 Dėl to, kad pagrindinė byla susijusi ne su importu, o su prekių eksportu iš Belgijos į kitą valstybę narę, šioje byloje – Italiją, reikia konstatuoti, kad galima taikyti tik SESV 35 straipsnį, kuris draudžia kiekybiniams eksporto apribojimams lygiaverčio poveikio priemones.
- 32 Tačiau Belgijos vyriausybė teigia, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamus teisės aktus reikia vertinti atsižvelgiant ne į Sąjungos pirminę teisę, o tik į Direktyvą 2006/112, nes ja atliktas visiškas suderinimas šioje srityje. Pagal šios direktyvos 248a straipsnį valstybėms narėms savo teisėje leidžiama nustatyti pareigą, kad tarptautiniame kontekste išduotos sąskaitos faktūros būtų parengtos kita nei paslaugų arba prekių paskirties valstybės narės kalba. Šioje nuostatoje numatant galimybę valstybėms narėms, kiek tai susiję su jų teritorijoje vykdomu prekių tiekimu arba paslaugų teikimu, reikalauti sąskaitų faktūrų vertimo į jų oficialiąją kalbą dar numatyta, kad pagal bendrą taisyklę sąskaitos faktūros rengiamos valstybės narės, kurios teritorijoje įsteigta sąskaitą faktūrą išduodanti įmonė, oficialiąja kalba.
- 33 Šiuo klausimu vis dėlto reikia priminti, kad Sąjungos PVM sistema yra tik laipsniško ir dalinio nacionalinės teisės aktų suderinimo rezultatas (šiuo klausimu visų pirma žr. 2015 m. vasario 26 d. Sprendimo *VDP Dental Laboratory ir kt.*, C-144/13, C-154/13 ir C-160/13, EU:C:2015:116, 60 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).
- 34 Nei Direktyvos 2006/112 226 straipsnyje, susijusiame su sąskaitų faktūrų turiniu, nei šios direktyvos 248 straipsnyje, kuriuo paskirties valstybėms narėms tam tikrais atvejais leidžiama nustatyti pareigą sąskaitą faktūrą dėl tarptautinio pobūdžio tiekimo išversti į vieną jų oficialiųjų kalbų, nereglamentuojama, kaip tai savo išvados 45–48 punktuose pažymėjo generalinis advokatas, galimybė valstybėms narėms nustatyti pareigą jų teritorijoje įsteigtoms įmonėms visas sąskaitas faktūras rengti jų oficialiąja ar tos teritorijos kalba.
- 35 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia reformuluoti pateiktą klausimą: juo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia, ar SESV 35 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį draudžiami valstybės narės federalinio vieneto, kaip antai šioje byloje – Belgijos federacinės valstybės Flamanų bendruomenės, teisės aktai, kuriais kiekvienai įmonei, kurios verslo vieta yra šio vieneto teritorijoje, nustatoma pareiga visų sąskaitų faktūrų dėl tarptautinių sandorių rekvizitus pateikti tik oficialiąja šio federalinio vieneto kalba, o jeigu jos nesilaikoma, teismas turi šias sąskaitas faktūras *ex officio* pripažinti niekinėmis.

Dėl apribojimo pagal SESV 35 straipsnį buvimo

- 36 Teisingumo Teismas konstatavo, kad visiems ūkio subjektams, vykdančioms veiklą nacionalinėje teritorijoje, taikoma nacionalinė priemonė, kuri praktiškai labiau paveikia prekių išsiuntimą iš eksporto valstybės narės rinkos, o ne prekybą šios valstybės narės vidaus rinkoje, yra draudžiama pagal SESV 35 straipsnį (šiuo klausimu žr. 2008 m. gruodžio 16 d. Sprendimo *Gysbrechts ir Santurel Inter*, C-205/07, EU:C:2008:730, 40–43 punktus).
- 37 Be to, reikia priminti, kad bet koks, net mažiausias, vienos pagrindinių laisvių, numatytų ESV sutartyje, apribojimas yra ja uždraudžiamas (šiuo klausimu žr. 2008 m. balandžio 1 d. Sprendimo *Prancūzų bendruomenės vyriausybė ir Valonijos vyriausybė*, C-212/06, EU:C:2008:178, 52 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).
- 38 Šioje byloje iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad pagal pagrindinėje byloje nagrinėjamus teisės aktus sąskaitos faktūros, įskaitant susijusias su tarptautiniais sandoriais, išduodamos įmonių, kurių verslo vieta yra Belgijos Karalystės nyderlandiškai kalbančiame regione, turi būti privalomai parengtos nyderlandų kalba, antraip teismas *ex officio* pripažins jas niekinėmis, nes tik ši kalba yra autentiška.
- 39 Belgijos vyriausybės nuomone, tokie teisės aktai negali būti laikomi laisvo prekių judėjimo apribojimu, nes sąskaitomis faktūromis, kurios vienintelės yra šių teisės aktų dalykas, tik patvirtinamas reikalavimas pagal atitinkamų šalių sudarytą sutartį. Tokie teisės aktai, skirtingai nuo nagrinėtųjų byloje, kurioje priimtas 2013 m. balandžio 16 d. Sprendimas *Las* (C-202/11, EU:C:2013:239), neturi poveikio šalių laisvei parengti tokią sutartį jų pasirinkta kalba, todėl neturi ir neigiamos įtakos jų *consensus ad idem*. Taigi negalima daryti išvados, kad pagrindinėje byloje nagrinėjami teisės aktai turi įtakos prekybai tarp valstybių narių.
- 40 Vis dėlto atimdami iš atitinkamų ūkio subjektų galimybę laisvai pasirinkti kalbą, kurią jie drauge moka, kad parengtų savo sąskaitas faktūras, ir nustatydami jiems šiuo tikslu kalbą, kuri nebūtinai atitinka tą, kurią jie sutarė naudoti esant jų sutartiniais santykiams, teisės aktai, kaip nagrinėjamieji pagrindinėje byloje, gali padidinti sąskaitų faktūrų užginčijimo ir neapmokėjimo riziką, nes jų gavėjai gali būti skatinami remtis savo negalėjimu, realiu arba tariamu, suprasti jų turinio, kad paprieštarautų dėl jų apmokėjimo.
- 41 Priešingai, kita nei nyderlandų kalba parengtos sąskaitos faktūros gavėjas, atsižvelgiant į tai, kad tokia sąskaita faktūra gali būti visiškai niekinė, yra skatinamas užginčyti jos galiojimą remiantis vien šiuo motyvu, ir net tuomet, jeigu ši sąskaita faktūra parengta jam suprantama kalba. Be to, toks negaliojimas gali sąskaitą faktūrą išdavusiam subjektui sukelti didelių nepatogumų, pavyzdžiui, delspinigių praradimą, nes, kaip matyti iš Teisingumo Teismui pateiktos bylos medžiagos, nesant priešingos sutartinės nuostatos, iš principo jie pradedami skaičiuoti tik nuo naujos sąskaitos faktūros, parengtos nyderlandų kalba, išdavimo dienos.
- 42 Iš to matyti, kad teisės aktai, kaip nagrinėjamieji pagrindinėje byloje, net jeigu jie susiję su kalbine versija, kuria turi būti nurodyti rekvizitai sąskaitoje faktūroje, o ne su ja pagrindžiančių sutartinių santykių turiniu, dėl keliamo teisinio nesaugumo turi ribojamąjį poveikį prekybai, kuris gali atgrasyti nuo sutartinių santykių su Belgijos Karalystės nyderlandiškai kalbančiame regione įsteigta įmone užmezgimo ir palaikymo.
- 43 Tokie teisės aktai dėl to, kad jie vienodai taikomi visoms sąskaitoms faktūroms, išduotoms įmonės, kurios verslo vieta yra šiame regione, iš tikrųjų gali paveikti ir vidaus prekybą atitinkamoje valstybėje narėje, ir tarptautinę prekybą; vis dėlto jie gali labiau pakenkti pastarajai, kaip tai savo išvados 61–68 punktuose nurodė generalinis advokatas, nes mažiau tikėtina, kad kitoje valstybėje narėje nei Belgijos Karalystė įsisteigęs pirkėjas gali geriau suprasti nyderlandų kalbą nei šioje valstybėje narėje, kur ši kalba yra viena oficialiųjų kalbų, įsisteigęs pirkėjas.

- 44 Atsižvelgiant į Belgijos vyriausybės šio sprendimo 24 punkte nurodytus argumentus dėl pagrindinėje byloje nagrinėjamų teisės aktų apimties, reikia nurodyti, kad tokių teisės aktų ribojamasis poveikis niekaip nebūtų paneigtas, jeigu pasitvirtintų, o tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, kad tik Direktyvos 2006/112 226 straipsnyje išvardyti privalomieji rekvizitai turi būti pateikiami nyderlandų kalba, nes tokiu atveju taip pat būdingas toks pats kaip šio sprendimo 42 punkte konstatuotas teisinis nesaugumas.
- 45 Be to, tokių teisės aktų sukeltas ribojamasis poveikis negali būti laikomas pernelyg atsitiktiniu ar netiesioginiu, kad pagal Teisingumo Teismo praktiką, visų pirma 1990 m. kovo 7 d. Sprendimą *Krantz* (C-69/88, EU:C:1990:97, 10 ir 11 punktai) ir 1993 m. spalio 13 d. Sprendimą *CMC Motorradcenter* (C-93/92, EU:C:1993:838, 10–12 punktai), jie galėtų būti laikomi nesudarančiais ribojimo, kaip jis suprantamas pagal SESV 35 straipsnį.
- 46 Iš šio sprendimo 40–43 punktų matyti, kad tokie teisės aktai gali turėti įtakos, nors ir nedidelės, sutartiniais santykiams, juo labiau nėra reta, jog, kaip buvo nurodyta per posėdį, tokie santykiai sukonkretinami vien pateikiant sąskaitą faktūrą. Generalinis advokatas savo išvados 69 punkte nurodė, kad šis poveikis priklauso ne nuo būsimo ir hipotetinio įvykio, o nuo laisvo prekių judėjimo teisės įgyvendinimo (pagal analogiją žr. 2008 m. balandžio 1 d. Sprendimo *Prancūzų bendruomenės vyriausybė ir Valonijos vyriausybė*, C-212/06, EU:C:2008:178, 51 punktą).
- 47 Iš to matyti, kad teisės aktai, kaip nagrinėjamieji pagrindinėje byloje, yra apribojimas pagal SESV 35 straipsnį.

Dėl pateisinimo egzistavimo

- 48 Pagal nusistovėjusią teismo praktiką nacionalinė priemonė, kuria ribojamas naudojimas garantuojamomis pagrindinėmis laisvėmis, yra priimtina tik su sąlyga, jeigu ja siekiama bendrojo intereso tikslo, ji yra tinkama šiam tikslui pasiekti ir neviršija to, kas būtina jam pasiekti (šiuo klausimu pirmiausia žr. 2015 m. spalio 1 d. Sprendimo *Trijber ir Harmsen*, C-340/14 ir C-341/14, EU:C:2015:641, 70 punktą).
- 49 Šioje byloje Belgijos vyriausybė tvirtina, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamais teisės aktais siekiama, pirma, skatinti vartoti atitinkamo kalbinio regiono oficialiąją kalbą ir, antra, užtikrinti PVM srityje kompetentingų tarnybų kontrolės veiksmingumą.
- 50 Šiuo klausimu reikia priminti, kad tikslas skatinti valstybės narės vienos oficialiųjų kalbų vartojimą yra teisėtas tikslas, kuriuo iš principo galima pateisinti Sąjungos teisėje nustatytų pareigų apribojimą (šiuo klausimu žr. 1989 m. lapkričio 28 d. Sprendimo *Groener*, C-379/87, EU:C:1989:599, 19 punktą; 2011 m. gegužės 12 d. Sprendimo *Runevič-Vardyn ir Wardyn*, C-391/09, EU:C:2011:291, 85 punktą ir 2013 m. balandžio 16 d. Sprendimo *Las*, C-202/11, EU:C:2013:239, 25–27 punktus).
- 51 Be to, Teisingumo Teismas jau pripažino, kad reikalingumas apsaugoti mokestinės kontrolės veiksmingumą yra bendrojo intereso tikslas, kuriuo galima pateisinti naudojimosi Sutartyje įtvirtintomis pagrindinėmis laisvėmis apribojimą (šiuo klausimu visų pirma žr. 1979 m. vasario 20 d. Sprendimo *Rewe-Zentral*, 120/78, EU:C:1979:42, 8 punktą ir 1997 m. gegužės 15 d. Sprendimo *Futura Participations ir Singer*, C-250/95, EU:C:1997:239, 31 punktą).
- 52 Reikia manyti, kad teisės aktai, kaip nagrinėjamieji pagrindinėje byloje, yra tinkami siekti šių dviejų tikslų, nes jais, pirma, suteikiama galimybė apsaugoti kasdienį nyderlandų kalbos vartojimą rengiant oficialius dokumentus, pavyzdžiui, sąskaitas faktūras, ir, antra, jais galima palengvinti kompetentingų nacionalinių institucijų atliekamą tokių dokumentų kontrolę.

- 53 Tačiau tam, kad atitiktų Sąjungos teisės reikalavimus, teisės aktai, kaip nagrinėjamieji pagrindinėje byloje, turi būti proporcingi šiems tikslams.
- 54 Šioje byloje, kaip savo išvados 90–92 punktuose nurodė generalinis advokatas, valstybės narės teisės aktas, kuriuo ne tik reikalaujama vartoti jos oficialiąją kalbą rengiant sąskaitas faktūras dėl tarptautinių sandorių, bet taip pat leidžiama parengti autentiškas sąskaitas faktūras ir visų susijusių šalių mokama kalba, mažiau ribotų prekių judėjimo laisvę nei pagrindinėje byloje nagrinėjami teisės aktai ir kartu būtų tinkamas pasiekti šiuo aktu siekiamus tikslus (pagal analogiją žr. 2013 m. balandžio 16 d. *Las*, C-202/11, EU:C:2013:239, 32 punktą).
- 55 Dėl tikslo užtikrinti mokesstinės kontrolės veiksmingumą Belgijos vyriausybė per posėdį nurodė, kad pagal 2013 m. sausio 23 d. administracinį aplinkraštį mokesčių administratorius negali atsisakyti suteikti teisę į PVM atskaitą remdamasis vien tuo, jog sąskaitos faktūros teisiniai rekvizitai pateikti kita nei nyderlandų kalba, o tai reiškia, kad kitos kalbos vartojimas neužkerta kelio įvykdyti šį tikslą.
- 56 Remiantis tuo, kas išdėstyta, reikia pripažinti, kad teisės aktai, kaip nagrinėjamieji pagrindinėje byloje, viršija tai, kas tikrai būtina norint pasiekti šio sprendimo 49–51 punkte nurodytų tikslų, todėl jų negalima laikyti proporcingais.
- 57 Todėl į pateiktą klausimą reikia atsakyti, kad SESV 35 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad juo draudžiami valstybės narės federalinio vieneto, kaip antai Belgijos Karalystės Flamandų bendruomenės, teisės aktai, kuriais kiekvienai įmonei, kurios verslo vieta yra šio vieneto teritorijoje, nustatoma pareiga visų sąskaitų faktūrų dėl tarptautinių sandorių rekvizitus pateikti tik oficialiąja šio federalinio vieneto kalba, o jos nesilaikant, teismas turi šias sąskaitas faktūras *ex officio* pripažinti niekinėmis.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 58 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą patekusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nutaria:

SESV 35 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad juo draudžiami valstybės narės federalinio vieneto, kaip antai Belgijos Karalystės Flamandų bendruomenės, teisės aktai, kuriais kiekvienai įmonei, kurios verslo vieta yra šio vieneto teritorijoje, nustatoma pareiga visų sąskaitų faktūrų dėl tarptautinių sandorių rekvizitus pateikti tik oficialiąja šio federalinio vieneto kalba, o jos nesilaikant, teismas turi šias sąskaitas faktūras *ex officio* pripažinti niekinėmis.

Parašai.